

Jaarstukken 2022

Programma 4

Milieu

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Inleiding

De hoosbuien en droogte als gevolg van de klimaatveranderingen, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op onze energierekening, de overstromingen en zachte winters zorgen ervoor dat we ons steeds meer bewust zijn van de waarde van onze natuur en het milieu. Dit heeft steeds meer invloed op ons dagelijks leven. We zien dat duurzaam leven meer en meer gemeengoed aan het worden is. In onze gemeente zien we dat terug op allerlei schaalniveaus. In de inrichting van de straten waar we meer ruimte geven aan wateropvang en groen. Aan de bouw van de woningen waarin we rekening houden met natuurinclusief bouwen en duurzame materialen. Aan het verbeteren van de fietspaden, zodat meer mensen gaan fietsen. Aan het aanbieden van een gescheiden afvalstelsel, zodat meer mensen afval gaan scheiden en het aanbieden van een alternatief op verwarmen met aardgas. Dit alles vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van onder andere het klimaatakkoord van Parijs haalbaar en betaalbaar te maken.

Wat willen we bereiken

- Purmerend is schoon, heel en veilig om in te wonen, te recreëren en te werken. Hieraan dragen wij bij door het terugdringen van milieuhinder door bedrijven, door deze te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. We pakken klachten en meldingen afkomstig van bedrijven adequaat op.
- Alle particuliere eigenaren van asbestdaken worden geïnformeerd over de wijze waarop gebruik kan worden gemaakt van het asbestfonds voor particulieren.
- Doelstelling is dat eind 2023 alle asbestdaken van gemeentelijk vastgoed gesaneerd zijn.

Beoogd maatschappelijk effect Milieu

Duurzaamheid

We willen dat Purmerend nog meer aardgasvrij wordt en dat we onze rol als een van de voorlopers in de energietransitie voortzetten:

- In 2022 wordt binnen de Proeftuin Blok 1 (Overwhere-Zuid) afgerond en de voorbereiding van het aardgasvrij maken van blok 2 ter hand genomen.
- In 2022 wordt isolatie van woningen voortgezet.
- De gemeente zet in op een certificering op basis van de CO₂-prestatieladder waarbij tenminste niveau 3 wordt bereikt.
- In het kader van de Transitievisie Warmte worden andere kansrijke warmtebronnen dan biomassa in beeld gebracht.
- Samenwerking met SVP wordt versterkt met als doel te komen tot een breed uitvoeringsorgaan energietransitie.

- Behoud en versterking van landschappelijke en erfgoedwaarden als ook het versterken van de biodiversiteit en het faciliteren van o.a. innovatieve (kring)looplandbouw.
- Trekkersrol in de regio op het gebied van houtbouw.
- Een basis veiligheidsniveau klimaatbestendigheid bereiken van nieuwe en bestaande bebouwing.

Afvalbeleid

De Kaderrichtlijn Afvalstoffen bevat de taakstelling van 55% recycling van de gescheiden afvalstromen in 2025. Via het maatregelenpakket in de notitie Toekomstbestendig afvalbeheer Purmerend 2022-2025 wordt in Purmerend hierop ingezet. De focus ligt hierbij op meer gescheiden afval en een betere kwaliteit van het gescheiden afval. Hiervoor worden de huidige ontwikkelingen in techniek en uitvoering van de inzameling op de voet gevolgd.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In het uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) zijn de prioriteiten op gebied van milieu uitgewerkt. Naast de reguliere controles is aandacht besteed aan onder andere energiebesparing bij bedrijven, duurzaam bouwen, illegale activiteiten op bedrijventerreinen en aanpak verwijdering van asbestdaken. Veelal is dit themagericht of projectmatig aangepakt. Indien nodig is gehandhaafd volgens onze handhavingsstrategie.
- De omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente een beperkt aantal taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving. Het gaat hier dan om het milieubasistakenpakket. De omgevingsdienst stelt hier jaarlijks een uitvoeringsprogramma voor op, de gemeente blijft hier het bevoegd gezag.
- Vanwege de onzekerheid rondom de omvang van het basistakenpakket is Omgevingsdienst IJmond gevraagd de huidige uitvoering van de plustaken voor Beemster met een jaar te verlengen tot en met 31 december 2022. Zo wordt voorkomen dat de taken onnodig heen weer gaan en onduidelijkheid schept voor inwoners en ondernemers. De verwachting is dat voor inwerkingtreding van de Omgevingswet duidelijkheid zal zijn over de omvang van het basistakenpakket.
- De gemeente wordt bevoegd gezag voor bodemtaken waarvan de provincie nu het bevoegd gezag is. Een groot deel van deze taken vallen onder het basistakenpakket en zullen uitgevoerd worden door de omgevingsdienst. Zij zullen in hun jaarverslag aangeven hoe ze hier invulling aan geven.

Beleidsveld Duurzaamheid

- Het klimaatadaptatieplan draagt bij aan een duurzame fysieke leefomgeving van de stad en de regio. Klimaatadaptatie is essentieel om te waarborgen dat Purmerend in fysiek, sociaal en economisch opzicht aantrekkelijk blijft voor bewoners, bedrijven en bezoekers. Met het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland en Purmerend 2021-2024 werkt de gemeente in lijn met Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) toe naar een klimaatbestendige en waterrobuuste stad in 2050. De gemeente heeft 11 november 2021 de 'Intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw MRA + Noord-Holland' ondertekend en de daarbij behorende 'Basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige nieuwbouw' geborgd binnen ons eigen rechtsmatige instrumentarium. De intentieovereenkomst bestaat uit algemene afspraken en randvoorwaardelijke afspraken over hoe aanpassingen aan het veranderende klimaat meegenomen worden bij nieuwbouw. Voor wateroverlast, droogte, hitte, het beperken

van overstromingsrisico's en natuurinclusiviteit zijn er uitgangspunten en basisveiligheidsniveaus gezamenlijk opgesteld. Deze creëren een gelijk speelveld tussen de verschillende overheden en marktpartijen. De openbare ruimte wordt klimaat adaptief ingericht om schade en overlast als gevolg van extreme buien, hitte, droogte/bodemdaling en overstromingen zoveel mogelijk te beperken. Denk hierbij aan waterbergende wegen, wadi's, extra oppervlaktewater, verbreden of verdubbelen duikers voor betere doorstroming, bomen, groen, parken, natuurvriendelijke oevers en waterfluctuatiezones.

- In 2022 zijn we gestart het berekenen van de CO₂-uitstoot van het gemeentelijke vastgoed. Omdat meer inzet moest worden gepleegd op onderdelen als energiearmoede, isolatie, subsidieverlening en duurzaamheidsleningen, is de invoering van de prestatieladder uitgesteld. Ook personeelwisselingen hebben hierin een rol gespeeld.
- Er is gewerkt aan een nieuwe duurzaamheidsagenda waarin meer aandacht is voor verbreding van verduurzaming in Purmerend. Inmiddels is meer bekend over de beschikbare bijdragen vanuit het Rijk. De inzet van mensen en middelen zal zich vooral richten op het aardgasvrij maken van wijken en het isoleren van de bestaande woningvoorraad.
- Vanuit MRA platform Klimaatbestendig zijn de 'Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA + Noord-Holland' met bij behorende 'Basisveiligheidsniveaus Klimaatbestendige nieuwbouw' ontworpen. De intentieovereenkomst bestaat uit algemene afspraken en randvoorwaardelijke afspraken over hoe aanpassingen aan het veranderende klimaat meegenomen worden bij nieuwbouw. Voor wateroverlast, droogte, hitte, het beperken van overstromingsrisico's en natuurinclusiviteit zijn er uitgangspunten en basisveiligheidsniveaus gezamenlijk opgesteld. Deze creëren een gelijk speelveld tussen de verschillende overheden en marktpartijen.
- Houtbouw Green Deal MRA
De Metropoolregio Amsterdam werkt aan een duurzame regio. Daarom wordt volop ingezet op het realiseren van de energie- en grondstoffentransitie. Zo'n omslag maakt de regio bovendien internationaal nóg concurrerender. Houtbouw (b)lijkt tot op heden een ondergeschikte rol te spelen in het verduurzamen van de bouw, maar biedt uitstekende kansen voor lokale productie, CO₂-opslag en hergebruik. De MRA gaat samen met het Rijk en investeerders investeren in het stimuleren van houtbouw. Die investeringen zijn niet alleen gericht op het eindproduct, maar moeten eveneens de (bouwsector verleiden kennis op te doen en innovatiever te worden. Dit levert versnelling in de woningbouwproductie op, verduurzaming van grondstofgebruik, een positief effect op milieu- en de leefkwaliteit tijdens bouw, bewoning en bij hergebruik. Purmerend heeft hierin met Edam-Volendam qua ligging, logistiek, arbeidspopulatie ((V)MBO/LTS/MTS), onderwijs bouwbedrijven en grondstoffen (Purmerbos) een uitstekende uitgangspositie in de MRA.
Purmerend heeft (met Beemster) een van de betere woonproducten in de MRA. Betaalbare woningen in het groen met een geweldige historische regio op een steenworp van Amsterdam.
De gemeente Purmerend heeft hiervoor de Greendeal ondertekend en heeft ook bestuurlijke trekkersrol in deze Greendeal. Deze greendeal heeft de doelstelling van 20% van de MRA-woningproductie vanaf 2025 bij start bouw uit te voeren in houtbouw.
- In 2022 is blok 1 afgerond en zijn we doorgegaan met blok 2 van de proeftuin. De doorlooptijd is nu zo dat elk jaar een aantal blokken kan worden afgerond. De mogelijkheden worden onderzocht om elders te starten met een tweede energietransitie-initiatief. Hierop wordt in het najaar van 2023 teruggekomen.

- In 2022 hebben we actief gecommuniceerd over isolatiemaatregelen. Er zijn wijkavonden en informatieavonden gehouden. Het duurzaam Bouwloket verstrekt advies aan woningeigenaren, ook over landelijke regelingen. Meer inwoners hebben in 2022 aanspraak gemaakt op subsidies en duurzaamheidsleningen. De gestegen energieprijzen hebben hier ook een rol in gespeeld.

Beleidsveld Afval

- De communicatiecampagne is doorgezet in 2022. Naast informatie gericht op meer bewustwording omtrent afvalscheiding, ligt de focus in deze campagne op betere afvalscheiding en schone afvalstromen. Een nieuwe bewonersenquête over afvalscheiding heeft extra informatie opgeleverd over de wensen en behoeften van onze bewoners waar het gaat om afvalscheiding.
- De pilot gft inzameling hoogbouw bij de flats Ooster- en Westervenne is voortgezet en de voorbereidingen zijn gestart om de gft inzameling bij hoogbouw verder uit te breiden.
- Het faciliteren van afvalscheiding op basisscholen is bij 3 scholen gestart. Bij deze scholen zijn educatieve programma's gedaan of ingepland, gericht op zwerfafval en afvalscheiding.
- Het afvalscheidingspercentage voor Purmerend in 2022 bedroeg 55%.
- Er is een start gemaakt met het afstoten van de laatste bedrijfsafvalcontracten die de gemeente heeft. In samenwerking met ondernemers en lokale inzamelaars wordt onderzocht welke oplossing de ondernemers het beste past.

Bestuurlijke producten 2022

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal (gereed)
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2021	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2023	Jaarlijks	4e

Wat heeft het gekost

PGRo4	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Afwijking
Lasten	-16.193	-16.973	-16.684	-16.271	413
Baten	16.773	15.747	15.875	15.795	-80
Saldo	580	-1.225	-809	-476	333

Het programma Milieu heeft per saldo een voordelige afwijking van € 333.000. Dit komt door € 413.000 lagere lasten en € 80.000 lagere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Afwijking
BVo41 Milieu	-13.695	-13.506	-13.522	-13.545	-23
Lasten	16.060	15.721	15.849	15.766	-83
Baten	2.365	2.215	2.327	2.221	-106
BVo42 Duurzaamheid					
Lasten	-2.499	-3.467	-3.162	-2.726	436
Baten	713	26	26	29	3
	-1.786	-3.441	-3.136	-2.697	439

Afwijkingen beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Hogere dotatie voorziening afvalstoffenheffing		
De dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing is inclusief de nacalculatie op btw en overhead € 354.000 hoger dan begroot. Eerder was de raming van de dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing bijgesteld tot € 846.000. Per saldo wordt er € 1.200.000 toegevoegd aan de voorziening afvalstoffenheffing.	-354	
Lagere inkomsten uit afvalstromen		
Er is sprake van lagere inkomsten uit afvalstromen van € 157.000 door marktwerking. Dit betreft de afvalstromen papier (€ 88.000), metaal (€ 44.000) en overige stromen (€ 25.000).		-157
Lagere lasten kwijtscheldingen en oninbaar afvalstoffenheffing		
De invoering van de tarieven éénpersoon- en meerpersoonshuishoudens voor de nieuwe gemeente heeft vooralsnog niet tot hogere lasten kwijtscheldingen en oninbaar geleid. In de begroting was rekening gehouden met een stijging van 10%.	187	
Lagere verwerkingskosten afvalstromen		
Er is sprake van lagere verwerkingskosten afvalstromen van € 278.000 als gevolg van prijs- en hoeveelheidsverschillen.	278	
Diverse		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000.	-134	74
Totaal	-23	-83

Afwijkingen beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Klimaatdoelen		
In de meicirculaire heeft de gemeente extra middelen ontvangen voor het realiseren van de klimaatdoelen. Deze middelen hebben in 2022 gedeeltelijk een bestemming gekregen. Middels resultaatbestemming wordt gevraagd het niet benutte deel mee te nemen naar 2023.	350	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	86	3
Totaal	436	3

Reserves

Reserve duurzaamheid

Aan de reserve duurzaamheid is in 2022 per saldo € 1.737.000 onttrokken. De onttrekking wordt gedaan op basis van de werkelijke kosten van het project aardgasvrij. De dotatie aan de reserve valt hoger uit door de toevoeging van gelden uit de reserve duurzaamheid van de voormalige gemeente Beemster. In totaal is € 294.000 gedoteerd. Het saldo van de reserve is ultimo 2022 € 5.326.820

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

Per jaareinde 2021 was € 874.000 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2022 € 225.000 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2022. Per 1-1-2022 is het saldo van € 68.000 van de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing Beemster vrijgevallen ten gunste van de voorziening afvalstoffenheffing. Bij de Najaarsrapportage is een bedrag van € 1.003.000 geraamd als dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing. Door een positief resultaat over 2022 is per jaareinde een aanvullende dotatie gedaan van € 354.000. Het saldo van de voorziening afvalstoffenheffing bedraagt ultimo 2022 € 2.074.000.

Investerings

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 5

Bereikbaarheid

Portefeuillehouder: C. Lageveen

Inleiding

Purmerend heeft de ambitie om in de periode 2017 tot 2040 10.000 woningen bij te bouwen. De groei van de gemeente betekent meer inwoners, meer voorzieningen en daarmee een intensiever gebruik van de openbare ruimte. Dit heeft impact op het wonen, leven en bewegen in de stad. Parallel hieraan kent het mobiliteitsnetwerk in de huidige situatie al diverse vraagstukken op het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Mobiliteit wordt een steeds belangrijker onderwerp voor de hele ontwikkeling van de stad. Alle verschillende manieren van reizen zijn daarbij belangrijk.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Bereikbaarheid

De nieuwe gemeente Purmerend kent een goed functionerende, veilige en duurzame infrastructuur voor alle manieren van vervoer, binnen randvoorwaarden van een prettige fysieke leefomgeving. De gemeente verdicht en groeit. Dit heeft effecten op ons mobiliteit systeem. Bereikbaarheid in en om de stad en het landelijke gebied moet voor de korte en lange termijn goed geregeld zijn. Daarbij streven we naar inzet van meer duurzame (en gezonde) mobiliteit en geven we, daar waar het kan, ruimte aan innovatieve concepten.

Bij de ontwikkelingen in onze gemeente is mobiliteit altijd een hot topic. De transitie waarin we verkeren op het gebied van mobiliteit is niet in een dag geregeld. Daar gaan meerdere jaren overheen. We gaan daarom vroegtijdig in gesprek met onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden en stellen duidelijke doelstellingen voor de komende jaren op het gebied van mobiliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Met de groei en dan met name verdichting neemt de druk op de openbare ruimte vooral in het centrumgebied toe. In 2022 is gewerkt aan het Mobiliteitsplan Purmerend 2040 in samenwerking met de Vervoersregio. Dit plan is eind 2022 vastgesteld en heeft de ruimtelijke ambities van Purmerend vertaald naar wat dat betekent voor mobiliteit. Deze zijn verwoord in de volgende zeven beleidsuitgangspunten:

1. Purmerend wordt een 10 minuten stad: basisvoorzieningen zijn lopend of fietsend te bereiken
2. Aandacht voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van het centrumgebied, gericht op voetgangers, fietsers en kwaliteit van de openbare ruimte
3. Toekomstbestendig OV-netwerk
4. Goede autobereikbaarheid vanuit de woonwijken de stad in en uit
5. Toegankelijke en betaalbare mobiliteit